

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego dla uczniów gimnazjów województwa śląskiego w roku szkolnym 2012/2013

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: szkolny

Data: 12 listopada 2012 r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 14 stron i 28 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniu zamkniętym podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „**X**” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „**X**”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 60

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 48

Nr zadania	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	2	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	3	1	1	1	1	1	3	1	1	2	2	2	6	15	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																													

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -	5. Członek -
2. Członek -	6. Członek -
3. Członek -	7. Członek -
4. Członek -	8. Członek -

Jan Kochanowski *Tren V*

Jako oliwka mała pod wysokim sadem
Idzie z ziemi ku górze macierzyńskim szladem,
Jeszcze ani gałązek, ani listków rodząc,
Sama tylko dopiero szczupłym prątkiem wschodząc;
Tę, jeśli ostre ciernie lub rodne pokrzywę
Uprzątając, sadownik podciął ukwapliwy,
Mdleje zaraz, a zbywszy siły przyrodzonej,
Upada przed nogami matki ulubionej –
Takci się mej namilszej Orszuli dostało:
Przed oczyma rodziców swoich rosnąc, mała
Od ziemi się co wzniosłszy, duchem zaraźliwym
Srogiej śmierci otchniona, rodzicom troskliwym
U nóg martwa upadła. O zła Persefona,
Mogłażesz tak wielu łzam dać upłynąć płono?

Objaśnienia:

1. *sadem* – drzewo owocowe
2. *idzie* – rośnie; z *ziemi* – z ziemi; *macierzyńskim szladem* – śladem matki, drzewa macierzyńskiego, zwanego tu sadem (w. 1)
4. *dopiero* – dopiero; *szczupłym prątkiem* – *szczupły prątek* – cienki pęd
5. *ciernie* – cierniste krzewy (np. tarnina, głóg); *rodne* – urodzajne, bujne
6. *sadownik* – ogrodnik zajmujący się owocami; *ukwapliwy* – niecierpliwy
7. *mdleje* – traci siły, słabnie; *zbywszy* – pozbywszy się, utraciłszy; *przyrodzonej* – naturalnej
10. *rośnąc* – *rość* (rosnąć)
10. – 11. *mała (...) co* – zaledwie, trochę
11. *duch zaraźliwy* – tchnienie zarazy lub porażająca zła siła, siła diabelska
12. *otchniona* – owiana; *troskliwy* – zatroskany
13. *Persefona* – w mitologii greckiej małżonka Hadesa, władczyni świata podziemnego
14. *łzam* – łzom; *płono* – daremnie, na próżno

Jan Kochanowski, *Tren V*, (W:) *Poezja polska w szkole średniej od średniowiecza do współczesności, antologia*, Wyd. KAMA, Warszawa 1993, ISBN 83-85497-32-3, s.39.

Zadania od 1. do 4. odnoszą się do *Trenu V Jana Kochanowskiego*.

Zadanie 1. (1 pkt)

Poeta stosuje porównanie Orszulki do oliwki w celu podkreślenia

- A) jej delikatności, wątpliwości.
- B) jej bliskiego kontaktu z przyrodą.
- C) źródła natchnienia, jakim jest przyroda.
- D) związku cyklu trenów z kulturą śródziemnomorską.

Zadanie 2. (1 pkt)

W *Trenie V* sadownik to metaforyczne określenie

Zadanie 3. (2 pkt)

Nazwij jeden z dwóch występujących w poniższym fragmencie *Trenu V* środków składniowych i podaj jego definicję.

(...) *O zła Persefona, / Mogłażesz tak wielu łzam dać upłynąć płono?*

a) Nazwa środka składniowego

.....

b) Definicja środka składniowego, wskazanego w podpunkcie a)

.....

Zadanie 4. (1 pkt)

Określ sposób, w jaki Jan Kochanowski w *Trenie V* nawiązuje do mitologii.

.....

Tekst I

Powszednie i odwieczne

1. Większość z tego, co nas otacza na co dzień, karmi i ubiera, nie ma zbyt dostojnej metryki. Kilkanaście, kilkadziesiąt, sto kilkadziesiąt lat. Nie tylko kosmiczne loty, telewizja czy komputery, ale rzeczy znacznie powszedniejsze, jak kuchenki gazowe, windy, bawełniane koszule czy zapałki nie sięgają starożytności. Świat przedmiotów przeobraził się i przemienił. Ale przecież dzisiaj przemienia się on z szybkością zawrotną.
2. Oczywiście, starożytność ze swej strony także była dziedziczką innych, pewnie liczniejszych, niż nam się zdaje, starożytności, ale my dopiero od niej potrafimy sensownie liczyć nasz czas, potrafimy posługiwać się stworzonymi przez nią pojęciami, wyobrażeniami. Nasz język nie mógłby się obyć bez terminologii greckiej i łacińskiej. Literatura powtarza w nieskończoność wątki klasyczne, coraz to inaczej je interpretując i przekształcając. Rzeźba grecka jest do dziś i na zawsze jednym z największych osiągnięć człowieka. Bez Euklidesa i starożytnej logiki nie poruszałby się ani jeden mechaniczny pojazd – na ziemi, wodzie, w powietrzu czy kosmosie.
3. Jeszcze kilkaset lat temu widziano w starożytności najwyższe i najdoskonalsze dokonanie ludzkości, którego nikt nigdy nie prześcignie. Ludzkość wierzyła, że gdzieś, kiedyś istniał złoty wiek sprawiedliwości, piękna i dobra. Nie wierono w postęp, raczej odwrotnie, uważano, że świat stacza się coraz niżej. Dla ludzi średniowiecza i renesansu takim złotym wiekiem była właśnie starożytność klasyczna i do niej chcieli dorosnąć, nie wyobrażając sobie w ogóle, że można pójść dalej. I o paradoksie, dalsza droga ludzkości właśnie od tego się zaczęła.
4. Starożytność nie jest już dla nas wiekiem złotym, niedoścignionym. Widzimy jej ciemne i posępne strony.
5. W starożytności cesarz czy król był bóstwem, niewolnik był mniej niż człowiekiem. Dzisiaj największy nawet magnat przemysłowy ma poczucie jakiejś zależności od swoich pracowników, a struktura współczesnego państwa nie daje nikomu w ręce tak bezwzględnych narzędzi jawnego terroru. Nie moglibyśmy się też zgodzić na starożytne okrucieństwa. Nie dlatego, aby w naszych czasach okrucieństwo nie było znane, ale dlatego, że musi się już ukrywać. W Grecji i Rzymie było ono jawne i ostentacyjne. Kiedy Aleksander Wielki zdobył Tyr, kazał ukrzyżować tysiące jego mieszkańców. Bez żadnego celu – po prostu sprawiało mu to przyjemność. Sprawiało także przyjemność Rzymianom oglądanie na arenach walk gladiatorów, rozszarpywania ludzi przez zwierzęta. Nikt się tego nie wstydził, nie usiłował ukrywać takich swoich upodobań.
6. Starożytność wcale nie jest czymś jednoznacznym. Właśnie w sprzecznościach, w gwałtownych kontrastach objawia się najpełniej prawda o antyku – ale też i o nas samych. Historia ma przecież dwa skrzydła, jedno to przeszłość, przyszłość jest drugim. I nikt o jednym skrzydle nie poleci.

Euklides - grecki matematyk i fizyk. Usystematyzował całość ówczesnej wiedzy matematycznej. Napisał dzieła z zakresu optyki, astronomii.

Na podstawie: Piotr Kuncewicz *Powszednie i odwieczne*, (W.) Piotr Kuncewicz *Antyk zmęczonej Europy*, Nasza Księgarnia 1982, ISDN 83-10-08-026-3, s.5-17.

Zadania od 5. do 18. odnoszą się do Tekstu I.

Zadanie 5. (1 pkt)

Posiadanie *dostojnej metryki* odnosi się do rzeczy, które

- A) ulegają zmianom.
- B) są znane od wielu wieków.
- C) mają związek z rozwojem techniki.
- D) sięgają czasów starożytnych, bo mają sto kilkadziesiąt lat.

Zadanie 6. (2 pkt)

Oczywiście, *starożytność*¹ ze swej strony także była *dziedziczką* innych, pewnie *liczniejszych*, niż nam się zdaje, *starożytności*² (...).

Wybierz spośród podanych znaczeń słowa *starożytność* to, którym autor posłużył się, używając je w zdaniu po raz pierwszy i po raz drugi. Wpisz oznaczenie cyfrowe podanej definicji.

- 1 – Starożytność to okres rozwoju cywilizacyjnego, przypadający na początek naszej ery.
- 2 – Starożytność to czasy prehistoryczne, poprzedzające czas trwania epoki, która, wprowadzając pismo, rozpoczęła nowy okres rozwoju cywilizacyjnego.
- 3 – Starożytność to okres historyczny, za którego początek tradycyjnie uznaje się powstanie cywilizacji opartej na przekazie pisemnym.

- a) Starożytność¹:
- b) Starożytność²:

Zadanie 7. (1pkt)

Wyjaśnij, co to znaczy, że jedna epoka jest *dziedziczką* innej epoki.

.....
.....

Zadanie 8. (1 pkt)

Dokończ zdanie, podając znaczenie związku frazeologicznego *złoty wiek*. Nie cytuj. *Starożytność* była dla ludzi średniowiecza i renesansu złotym wiekiem, tzn.

.....
.....

Zadanie 9. (1 pkt)

W zdaniu: *Starożytność* była dla ludzi średniowiecza i renesansu złotym wiekiem. podkreślone sformułowanie jest

- A) epitetem.
- B) metaforą.
- C) symbolem.
- D) porównaniem.

Zadanie 10. (2 pkt)

Akapit numer 3. opisuje paradoks.

- a) Wyjaśnij pojęcie paradoksu.

.....
.....

- b) Określ, na czym polega ten paradoks.

.....
.....

Zadanie 11. (2 pkt)

W akapicie numer 3. autor posługuje się słowami *widziano, wierzono, uważano*.

- a) Określ formę gramatyczną tych słów.

.....

- b) Wyjaśnij, czemu służy zastosowanie takiej właśnie formy gramatycznej przytoczonych słów.

.....
.....

Zadanie 12. (2 pkt)

Wyjaśnij, jak oceniano starożytność klasyczną w

- a) XV wieku.

.....
.....

- b) XX wieku.

.....
.....

Zadanie 13. (2 pkt)

Określ różnicę w traktowaniu i ocenie okrucieństwa między czasami starożytnymi a współczesnymi.

- a) w starożytności:

.....
.....

- b) współcześnie:

.....
.....

Zadanie 14. (1 pkt)

Synonimem słowa *ostentacyjne* jest określenie

- A) *liczne*.
- B) *zgubne*.
- C) *demonstracyjne*.
- D) *niejednoznaczne*.

Zadanie 15. (3 pkt)

Zaznacz znakiem X, które zdanie zawiera fakt, a które zawiera opinię.

Lp.	Zdanie	Fakt	Opinia
1.	Kiedy Aleksander Wielki zdobył Tyr, kazał ukrzyżować tysiące jego mieszkańców.		
2.	Rzymianom sprawiało przyjemność oglądanie na arenach walk gladiatorów, rozszarpywania ludzi przez zwierzęta.		
3.	Nikt się tego nie wstydził, nie usiłował ukrywać takich swoich upodobań.		

Zadanie 16. (1 pkt)

Biorąc pod uwagę kompozycję artykułu, zaznacz zdanie, które określa związek między akapitem 4 i 5.

- A) Akapit 4 zawiera argumenty, natomiast akapit 5 zawiera wnioski.
- B) Akapit 4 zawiera tezę, natomiast akapit 5 zawiera argumenty potwierdzające tę tezę.
- C) Akapit 4 zawiera główną myśl artykułu, natomiast akapit 5 zawiera podsumowanie tej myśli.
- D) Akapit 4 zawiera hipotezę, natomiast akapit 5 zawiera argumenty potwierdzające tę hipotezę.

Zadanie 17. (1 pkt)

Biorąc pod uwagę kompozycję artykułu, ostatnie zdanie (*I nikt o jednym skrzydle nie poleciał*.) jest

- A) metaforycznym wnioskiem.
- B) wprowadzeniem do rozważań nowego wątku.
- C) podsumowaniem argumentów, zawierającym hipotezę.
- D) zakończeniem kłamrowym, powtarzającym treść pierwszego akapitu.

Zadanie 18. (1 pkt)

Ostatnie zdanie (*I nikt o jednym skrzydle nie poleciał*.) oznacza, że

- A) człowiek kształtuje historię.
- B) historia składa się z czasów przeszłych i przyszłych.
- C) rozwoju cywilizacji nie można oceniać jednoznacznie.
- D) dla rozwoju cywilizacji przeszłość jest tak samo ważna jak przyszłość.

Tekst II

Religia Greków nie była religią czystego piękna, niezmałconej radości i beztróskiego ukochania życia, jak ją zbyt lekkomyślnie określają. Zapewne, te elementy w niej przeważają. Ale Grecy mieli również swą część barbarzyństwa w zabobonach i niedorzecznych przesądach. Ich filozofia, nauka, literatura i sztuka — dobro wieczyste i powszechne wszystkich narodów europejskich — tak potrafiły ukryć i zatrzeć owe rysy bardzo pospolite, że jedynie dzięki żmudnym badaniom udaje się nam dzisiaj odkryć pod idealną powłoką bóstw helleńskich ów zabawny i pokraczny grymas pierwotnych demonów.

To wszystko jest przedmiotem badań historyków religii zaledwie od stu lat, nikt zaś o to się nie troszczył przez piętnaście wieków, w ciągu których świat bogów greckich oddziaływał na literaturę i sztukę Europy. Zawsze patrzono na mitologię jak na jeden z najpiękniejszych twórców wyobraźni greckiej i była ona

zbiorem nieśmiertelnych tematów, motywów, symbolów, bez których i dziś sztuka nie umie się obejść i wciąż do nich wraca.

Jan Parandowski, *Mitologia, Wierzenia i podania Greków i Rzymian*, Wyd. Puls, Londyn 1992, ISBN 0 907587 85 2, s. 34-35.

Zadania od 19. do 21. odnoszą się do *Tekstu II*.

Zadanie 19. (1 pkt)

Przeredaguj fragment pierwszego zdania tekstu tak, aby nie posługiwać się przeczeniem *nie* i zachować sens tego zdania.

Religia Greków nie była religią czystego piękna, niezmaconej radości i beztroskiego ukochania życia.

.....

.....

Zadanie 20. (1 pkt)

Biorąc pod uwagę treść tekstu II, dokończ zdanie:

*Zawsze patrzono na mitologię jak na jeden z najpiękniejszych tworów wyobraźni greckiej i była ona zbiorem nieśmiertelnych tematów, motywów, symbolów, bez których i dziś sztuka nie umie się obejść i wciąż do nich wraca, **pomimo że***

.....

Zadanie 21. (3 pkt)

Dobierz do podanych w tabeli zdań tekstu, synonimiczne pod względem treści zdania wpisane pod tabelą. Wpisz do tabeli oznaczenia literowe tych zdań. Jedno oznaczenie jest zbędne.

Zdania/fragmenty zdań drugiego tekstu	Zdania/fragmenty zdań pierwszego tekstu
<i>Starożytność nie jest już dla nas wiekiem złotym, niedoścignionym. Widzimy jej ciemne i posępne strony.</i>	
<i>Ale Grecy mieli również swą cześć barbarzyństwa w zabobonach i niedorzecznych przesądach.</i>	
<i>Zawsze patrzono na mitologię jak na jeden z najpiękniejszych tworów wyobraźni greckiej i była ona zbiorem nieśmiertelnych tematów, motywów, symbolów, bez których i dziś sztuka nie umie się obejść i wciąż do nich wraca.</i>	

- A) *Literatura powtarza w nieskończoność wątki klasyczne, coraz to inaczej je interpretując i przekształcając.*
- B) *Starożytność wcale nie jest czymś jednoznacznym.*
- C) *To wszystko jest przedmiotem badań historyków religii zaledwie od stu lat, nikt zaś o to się nie troszczył przez piętnaście wieków.*
- D) *W Grecji i Rzymie było ono (okrucieństwo) jawne i ostentacyjne.*

Zbigniew Herbert *Apollo i Marsjasz*

właściwy pojedynek Apollona
z Marsjaszem
(słuch absolutny
kontra ogromna skala)
odbywa się pod wieczór
gdy jak już wiemy
sędziowie
przyznali zwycięstwo bogu

mocno przywiązany do drzewa
dokładnie odarty ze skóry
Marsjasz
krzyczy
zanim krzyk jego dojdzie
do jego wysokich uszu
wypoczywa w cieniu tego krzyku

wstrząsany dreszczem obrzydzenia
Apollo czyści swój instrument

tylko z pozoru
głos Marsjasza
jest monotonny
i składa się z jednej samogłoski
A

w istocie
opowiada
Marsjasz
nieprzebrane bogactwo
swego ciała

łyse góry wątroby
pokarmów białe wąwozy
szumiące lasy płuc
słodkie pagórki mięśni
stawy żółć krew i dreszcze
zimowy wiatr kości
nad solą pamięci

wstrząsany dreszczem obrzydzenia
Apollo czyści swój instrument

teraz do chóru
przyłącza się stos pacierzowy Marsjasza
w zasadzie to samo A
tylko głębsze z dodatkiem rdzy

to już jest ponad wytrzymałość
boga o nerwach z tworzyw sztucznych

żwirowa aleja
wysadzana bukszpanem

odchodzi zwycięzca
zastanawiając się
czy z wycia Marsjasza
nie powstanie z czasem
nowa gałąź
sztuki – powiedzmy – konkretnej

nagle
pod nogi upada mu
skamieniały słowik

odwraca głowę
i widzi
że drzewo do którego przywiązany był Marsjasz
jest siwe

zupełnie

Zadania od 22. do 27. odnoszą się do wiersza Zbigniewa Herberta *Apollo i Marsjasz*.

Zadanie 22. (1 pkt)

Apollo jest w mitologii patronem

- A) nauki.
- B) sztuki.
- C) rodziny.
- D) przyrody.

Zadanie 23. (1 pkt)

Wiersz Zbigniewa Herberta jest

- A) poetyckim wstępem do mitu, którego głównymi bohaterami są Apollo i Marsjasz.
- B) poetycką reinterpretacją mitu, którego głównymi bohaterami są Apollo i Marsjasz.
- C) poetyckim streszczeniem mitu, którego głównymi bohaterami są Apollo i Marsjasz.
- D) poetyckim zakończeniem mitu, którego głównymi bohaterami są Apollo i Marsjasz.

Zadanie 24. (2 pkt)

Odmień przez przypadki imię boga *Apollo*.

Przypadek	Odmiana (liczba pojedyncza)
Mianownik	Apollo
Dopełniacz	
Celownik	
Biernik	
Narzędnik	
Miejscownik	
Wołacz	

Zadanie 25. (2 pkt)

Biorąc pod uwagę mit, którego głównymi bohaterami są Apollo i Marsjasza oraz wiersz Zbigniewa Herberta, wymień jedno podobieństwo i jedną różnicę dotyczące treści obu utworów.

a) Podobieństwo dotyczy:

.....

b) Różnica dotyczy:

.....

Zadanie 26. (2 pkt)

Traktując pierwszą część wiersza jako jedno zdanie, uzupełnij interpunkcję.

Właściwy pojedynek Apollona z Marsjaszem (słuch absolutny kontra ogromna skala) odbywa się pod wieczór gdy jak już wiemy sędziowie przyznali zwycięstwo bogu.

Zadanie 27 (6 pkt)

Oceń, wpisując znak X, które zdania dotyczące interpretacji wiersza zawierają prawdę, a które fałsz.

Lp.	Zdanie	Prawda	Falsz
1.	Krzyk Marsjasza odzieranego ze skóry wzbudza w bogu odrazę.		
2.	Cierpiącemu Marsjaszowi współczuje przyroda.		
3.	Wiersz Herberta <i>Apollo i Marsjasz</i> stawia czytelnika w roli sędziego, ponieważ każe mu oceniać wartości etyczne i estetyczne reprezentowane przez obu bohaterów wiersza.		
4.	Apollo zostaje nazwany <i>bogiem o nerwach z tworzyw sztucznych</i> w celu podkreślenia jego doskonałości.		
5.	W wierszu wygrywa sztuka reprezentowana przez Marsjasza.		
6.	<i>Apollo i Marsjasz</i> to wiersz biały, wolny.		

Brudnopsis

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego – I etap
dla uczniów gimnazjum woj. śląskiego
w roku szkolnym 2012/2013

Lp.	Model odpowiedzi	Schemat punktowania zadań
	Uczeń otrzymuje punkt(y) za	
1.	wskazanie odpowiedzi A.	0-1
2.	... Boga.	0-1 (Nie zalicza się zapisu <i>Boga</i> małą literą.)
3.	nazwanie wskazanego środka artystycznego i jego definicji. a) Nazwa środka artystycznego: apostrofa (lub pytanie retoryczne) b) Definicja środka artystycznego: np. bezpośredni zwrot do kogoś/czegoś (tu do Persefony) (lub: pytanie zadane nie w celu uzyskania odpowiedzi, lecz w celu skłonienia odbiorcy do przemyśleń).	0-1-2 Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)
4.	wskazanie motywu Persefony (władczyni podziemnego świata). Np. Przywołuje motyw Persefony, (lub: przywołuje Persefonę). Nie uwzględnia się odpowiedzi zbyt ogólnej, np. <i>przywołuje postać mitologiczną</i> .	0-1
5.	wskazanie odpowiedzi B.	0-1
6.	prawidłowe przyporządkowanie znaczenia terminu <i>starożytność</i> , wynikające ze zrozumienia tego terminu. a) Starożytność ¹ - 3 b) Starożytność ² - 2	0-1-2 Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)
7.	prawidłowe wyjaśnienie sformułowania: <i>jedna epoka jest dziedziczką innej epoki</i> . Np. Dana epoka korzysta z dokonań i odkryć poprzedniej epoki.	0-1
8.	wyjaśnienie w kontekście tekstu metafory <i>złoty wiek</i> . <i>Starożytność była dla ludzi średniowiecza i renesansu złotym wiekiem, tzn.</i> Np. ... była okresem najwspanialszych odkryć i dokonań. (lub: ... była okresem, w którym szczególnie ceniono piękno, dobro oraz sprawiedliwość; lub :... była okresem sprawiedliwości, piękna i dobra.)	0-1 (Nie przyznaje się punktów za cytowanie.)
9.	wskazanie odpowiedzi B.	0-1
10.	wyjaśnienie pojęcia paradoks i określenie, na czym polega. a) Wyjaśnienie pojęcia paradoks: np. Paradoks to twierdzenie pozornie nielogiczne. (lub: Paradoks to stwierdzenie prawdziwe, które kłóci się z powszechnym przekonaniem.) b) Określenie, na czym polega paradoks w akapicie 3.: np. Paradoks polega na tym, że starożytność, która była postrzegana jako koniec rozwoju (postępu), stała się jego początkiem.	0-1-2 Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)
11.	określenie formy gramatycznej wskazanych słów oraz wyjaśnienie, czemu służy zastosowanie takiej właśnie formy gramatycznej. a) Określenie formy gramatycznej wskazanych słów: czasowniki w formie bezosobowej b) Wyjaśnienie, czemu służy zastosowanie takiej formy gramatycznej: np. Forma bezosobowa oznacza, że dana sytuacja dotyczy wszystkich; (lub: ... Forma bezosobowa podkreśla uniwersalność).	0-1-2 Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)
12.	wyjaśnienie, jak oceniano starożytność klasyczną w XV i XX wieku.	0-1-2

	Np. a) w XV wieku idealizowano starożytność. b) w XX wieku dostrzegano złożoność starożytności, jej zalety i wady; (lub: odbrazowano starożytność; lub: zobaczono jej dobre i złe strony).	Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)																
13.	określenie jednej różnicy w traktowaniu i ocenie okrucieństwa w starożytności i współcześnie. Np. a) W starożytności nie wstydzono się okrucieństwa, było ono ogólnie akceptowane. b) Współcześnie okrucieństwo jest potępiane, nikt nie ma prawa być okrutnym.	0-1-2 Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)																
14.	wskazanie odpowiedzi C.	0-1																
15.	odróżnianie faktów i opinii (poprawne wskazanie faktu i opinii).	0-1-2-3 1 pkt za każde poprawne wskazanie.																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Zdanie</th> <th>Fakt</th> <th>Opinia</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Kiedy Aleksander Wielki zdobył Tyr, kazał ukrzyżować tysiące jego mieszkańców.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Rzymianom sprawiało przyjemność oglądanie na arenach walk gladiatorów, rozszarpywania ludzi przez zwierzęta.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Nikt się tego nie wstydził, nie usiłował ukrywać takich swoich upodobań.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Zdanie	Fakt	Opinia	1.	Kiedy Aleksander Wielki zdobył Tyr, kazał ukrzyżować tysiące jego mieszkańców.	X		2.	Rzymianom sprawiało przyjemność oglądanie na arenach walk gladiatorów, rozszarpywania ludzi przez zwierzęta.		X	3.	Nikt się tego nie wstydził, nie usiłował ukrywać takich swoich upodobań.		X	
Lp.	Zdanie	Fakt	Opinia															
1.	Kiedy Aleksander Wielki zdobył Tyr, kazał ukrzyżować tysiące jego mieszkańców.	X																
2.	Rzymianom sprawiało przyjemność oglądanie na arenach walk gladiatorów, rozszarpywania ludzi przez zwierzęta.		X															
3.	Nikt się tego nie wstydził, nie usiłował ukrywać takich swoich upodobań.		X															
16.	wskazanie odpowiedzi B.	0-1																
17.	wskazanie odpowiedzi A.	0-1																
18.	wskazanie odpowiedzi D.	0-1																
19.	zgodne z poleceniem przeredagowanie wskazanego zdania. Np. Błędem jest sądzić, że religia Greków była religią czystego piękna, niezmaconej radości i beztróskiego ukochania życia.	0-1																
20.	dokończenie zdania, potwierdzające zrozumienie głównej myśli tekstu II. Np. ...pomimo że religia Greków zawiera także dowody świadczące o barbarzyństwie tego czasu.	0-1																
21.	dobór zdań o synonimicznej treści.	0-1-2-3 1 pkt za każde poprawne wskazanie.																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Zdania/fragmenty zdań drugiego tekstu</th> <th>Zdania/fragmenty zdań pierwszego tekstu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Starożytność nie jest już dla nas wiekiem złotym, niedoścignionym. Widzimy jej ciemne i posępne strony.</i></td> <td>B</td> </tr> <tr> <td><i>Ale Grecy mieli również swą część barbarzyństwa w zabobonach i niedorzecznych przesądach.</i></td> <td>D</td> </tr> <tr> <td><i>Zawsze patrzono na mitologię jak na jeden z najpiękniejszych tworów wyobraźni greckiej i była ona zbiorem nieśmiertelnych tematów, motywów, symbolów, bez których i dziś sztuka nie umie się obejść i wciąż do nich wraca.</i></td> <td>A</td> </tr> </tbody> </table>	Zdania/fragmenty zdań drugiego tekstu	Zdania/fragmenty zdań pierwszego tekstu	<i>Starożytność nie jest już dla nas wiekiem złotym, niedoścignionym. Widzimy jej ciemne i posępne strony.</i>	B	<i>Ale Grecy mieli również swą część barbarzyństwa w zabobonach i niedorzecznych przesądach.</i>	D	<i>Zawsze patrzono na mitologię jak na jeden z najpiękniejszych tworów wyobraźni greckiej i była ona zbiorem nieśmiertelnych tematów, motywów, symbolów, bez których i dziś sztuka nie umie się obejść i wciąż do nich wraca.</i>	A									
Zdania/fragmenty zdań drugiego tekstu	Zdania/fragmenty zdań pierwszego tekstu																	
<i>Starożytność nie jest już dla nas wiekiem złotym, niedoścignionym. Widzimy jej ciemne i posępne strony.</i>	B																	
<i>Ale Grecy mieli również swą część barbarzyństwa w zabobonach i niedorzecznych przesądach.</i>	D																	
<i>Zawsze patrzono na mitologię jak na jeden z najpiękniejszych tworów wyobraźni greckiej i była ona zbiorem nieśmiertelnych tematów, motywów, symbolów, bez których i dziś sztuka nie umie się obejść i wciąż do nich wraca.</i>	A																	
22.	wskazanie odpowiedzi B.	0-1																
23.	wskazanie odpowiedzi B.	0-1																
24.	poprawną odmianę imienia boga <i>Apollo</i> .	0-1-2 2 pkt za całą poprawną odmianę 1 pkt w przypadku popełnienia jednego błędu w																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Przypadek</th> <th>Odmiana (liczba pojedyncza)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Mianownik</td> <td>Apollo</td> </tr> <tr> <td>Dopełniacz</td> <td>Apollona / Apollina</td> </tr> <tr> <td>Celownik</td> <td>Apollonowi / Apollinowi</td> </tr> <tr> <td>Biernik</td> <td>Apollona / Apollina</td> </tr> <tr> <td>Narzędnik</td> <td>Apollonem / Apollinem</td> </tr> <tr> <td>Miejscownik</td> <td>Apollonie / Apollinie</td> </tr> </tbody> </table>	Przypadek	Odmiana (liczba pojedyncza)	Mianownik	Apollo	Dopełniacz	Apollona / Apollina	Celownik	Apollonowi / Apollinowi	Biernik	Apollona / Apollina	Narzędnik	Apollonem / Apollinem	Miejscownik	Apollonie / Apollinie			
Przypadek	Odmiana (liczba pojedyncza)																	
Mianownik	Apollo																	
Dopełniacz	Apollona / Apollina																	
Celownik	Apollonowi / Apollinowi																	
Biernik	Apollona / Apollina																	
Narzędnik	Apollonem / Apollinem																	
Miejscownik	Apollonie / Apollinie																	

	Wołącz	Apollonie! / Apollonie!	odmianie																												
	Zgodnie z odmianą zastosowaną przez Herberta: (D=B) <i>Apollona</i> (pierwszy wers). Dopuszczalna odmiana: (D=B) <i>Apollina</i> .																														
25.	określenie jednego podobieństwa i jednej różnicy dotyczących treści mitu i treści wiersza Herberta. Np. a) Podobieństwo: ci sami bohaterowie: Apollo i Marsjasz (lub: podobna fabuła / podobny opis sytuacji, pojedynku między Apollonem i Marsjaszem). b) Różnica: w wierszu rozstrzygnięcie pojedynku Apollona z Marsjaszem zapada przed pojedynkiem, w micie – po zawodach (lub: mit zawiera opis zawodów, nie zawiera rozważań na temat etyki, w wierszu pojedynek Apollona z Marsjaszem jest punktem wyjścia do rozważań na temat etyki i sztuki).		0-1-2 Punkty częstkowe: 1 pkt za a) 1 pkt za b)																												
26.	poprawne uzupełnienie interpunkcji. <i>Właściwy pojedynek Apollona z Marsjaszem (słuch absolutny kontra ogromna skala) odbywa się pod wieczór, gdy, jak już wiemy, sędziowie przyznali zwycięstwo bogu.</i>		0-1-2 2 pkt za poprawną interpunkcję w całym zdaniu. 1 pkt w przypadku popełnienia jednego błędu interpunkcyjnego.																												
27.	poprawne wartościowanie zdań (prawda/fałsz) dotyczących interpretacji wiersza, świadczące o jego zrozumieniu.		0-1-2-3-4-5-6 1 pkt za każde poprawne wskazanie.																												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Lp.</th> <th>Zdanie</th> <th>Prawda</th> <th>Falsz</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Krzyk Marsjasza odzieranego ze skóry wzbudza w bogu odrazę.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Cierpiącemu Marsjaszowi współczuje przyroda.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Wiersz Herberta <i>Apollo i Marsjasz</i> stawia czytelnika w roli sędziego, ponieważ każe mu oceniać wartości etyczne i estetyczne reprezentowane przez obu bohaterów wiersza.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Apollo zostaje nazwany <i>bogiem o nerwach z tworzyw sztucznych</i> w celu podkreślenia jego doskonałości.</td> <td></td> <td>X</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>W wierszu wygrywa sztuka reprezentowana przez Marsjasza.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td><i>Apollo i Marsjasz</i> to wiersz biały, wolny.</td> <td>X</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Lp.	Zdanie	Prawda	Falsz	1.	Krzyk Marsjasza odzieranego ze skóry wzbudza w bogu odrazę.	X		2.	Cierpiącemu Marsjaszowi współczuje przyroda.	X		3.	Wiersz Herberta <i>Apollo i Marsjasz</i> stawia czytelnika w roli sędziego, ponieważ każe mu oceniać wartości etyczne i estetyczne reprezentowane przez obu bohaterów wiersza.	X		4.	Apollo zostaje nazwany <i>bogiem o nerwach z tworzyw sztucznych</i> w celu podkreślenia jego doskonałości.		X	5.	W wierszu wygrywa sztuka reprezentowana przez Marsjasza.	X		6.	<i>Apollo i Marsjasz</i> to wiersz biały, wolny.	X		
Lp.	Zdanie	Prawda	Falsz																												
1.	Krzyk Marsjasza odzieranego ze skóry wzbudza w bogu odrazę.	X																													
2.	Cierpiącemu Marsjaszowi współczuje przyroda.	X																													
3.	Wiersz Herberta <i>Apollo i Marsjasz</i> stawia czytelnika w roli sędziego, ponieważ każe mu oceniać wartości etyczne i estetyczne reprezentowane przez obu bohaterów wiersza.	X																													
4.	Apollo zostaje nazwany <i>bogiem o nerwach z tworzyw sztucznych</i> w celu podkreślenia jego doskonałości.		X																												
5.	W wierszu wygrywa sztuka reprezentowana przez Marsjasza.	X																													
6.	<i>Apollo i Marsjasz</i> to wiersz biały, wolny.	X																													
28.	Kryteria oceny wypracowania:		0-15																												
	1. Treść: a) reinterpretacja motywu mitologicznego w pierwszym przytoczonym przez ucznia tekście literackim, b) reinterpretacja motywu mitologicznego w drugim przytoczonym przez ucznia tekście literackim, c) reinterpretacja motywu mitologicznego w trzecim przytoczonym przez ucznia tekście literackim, d) ocena sposobu wykorzystania motywów mitologicznych w omówionych tekstach, e) podsumowanie rozważań. Uczeń otrzymuje punkty za uwzględnienie w pracy powyższych elementów		0-1-2-3-4-5																												

<p>(1 pkt. za jeden z pięciu wymienionych elementów). Uczeń nie otrzymuje punktów za omówienie tekstów zamieszczonych w arkuszu konkursowym. Uczeń nie otrzymuje punktu/punktów (za dany podpunkt/podpunkty), jeśli ograniczył wypowiedź do przywołania tytułu utworu, zamiast wskazać, na czym polega reinterpretacja mitu w danym utworze.</p>	
<p>2. Kompozycja – tekst ucznia posiada trójdzielną kompozycję.</p>	<p>0-1</p>
<p>3. Przestrzeganie graficznej segmentacji tekstu. Uczeń otrzymuje punkt, jeśli stosował graficzną segmentację tekstu (akapity, wyodrębnienie głównych części pracy).</p>	<p>0-1</p>
<p>4. Pisanie tekstu spójnego pod względem logicznym i składniowym. Uczeń otrzymuje punkt, jeśli napisał tekst spójny pod względem logicznym i składniowym.</p>	<p>0-1</p>
<p>5. Przestrzeganie poprawności językowej. 0 bł. – 3 pkt. 4 bł. – 2 pkt. 5 bł. – 1 pkt. 6 bł. – 0 pkt.</p>	<p>0-1-2-3</p>
<p>6. Dostosowanie stylu wypowiedzi do sytuacji komunikacyjnej. Uczeń otrzymuje punkt, jeśli konsekwentnie posługiwał się stylem charakterystycznym dla wywodu argumentacyjnego.</p>	<p>0-1</p>
<p>7. Przestrzeganie zasad ortografii. 0 bł. – 2 pkt. 1 bł. – 1 pkt. 2 bł. – 0 pkt.</p>	<p>0-1-2</p>
<p>8. Przestrzeganie zasad interpunkcji. Dopuszczalne 3 błędy.</p>	<p>0-1</p>